

Nr. 73(14)

**„Sąrašai” mūsų poezijoje • Pirmosios lietuviškos knygos
450-osioms metinėms ruošiantis • Apie „Laiškus lietuviams” jų
redaktorius kun. Juozas Vaišnys, SJ • Vytauto Bubnio naujaus-
ias romanas • Sigito Birgelio poezija • Pokalbis su Vanda Pana-
vaite-Stankiene • Boston’o Lietuvių klube**

I Čikagą ateina pavasaris... Kada?

NIJOLĖ JANKUTĖ

Kaip raudongūžis strazdas, švilpiniuodamas parke, praneša, kad Čikagoje jau pavasaris – šiltas ar šaltas, bet – pavasaris, taip i lietuvišką visuomenę pavasaris ateina su „Laiškų lietuviams“ metine švente.

Be šios šventės, o ypač be šio žurnalo Čikagos lietuviams neįsivaizduojamas ne tik pavasaris, bet ir visi metų laikai, nes mes įpratome gauti ilgus, turiningus, gražius išore ir turiningus viduje „Laiškų“.

Artėjant „Laiškų lietuviams“ šventei (gegužės 5 dieną, sekmadienį, Jaunimo centre), malonu užkalbinti tų laiškų nepalįstą rašytoją – kun. Juozą Vaišny, SJ, žurnalo redaktorių.

NIJOLĖ JANKUTĖ: Jau daugiau kaip 40 metų Jūs rašote mums laiškus. O kaip su skaitytojais? Ar susiaurėjo, ar praplatėjo jų ratas? Ar dėmesys „Laiškams“ gyvas?

KUN. JUOZAS VAIŠNYS: Turbūt nė vienas už Lietuvos ribų leidžiamas lietuviškas laikraštis ar žurnalas negali didžiuoti skaitytojų rato praplatėjimu. Deja, reikia nuolat patirti tik susiaurėjimą. Senesnieji skaitytojai vienas po kito iškeliauja į amžinybę, o jaunimas vis mažiau ir mažiau skaito lietuvišką spaudą, nes jo lietuvių kalbos mokėjimas nuolat silpsta.

Kai 1950 metais pradėjome leisti *Laiškų lietuviams*, tai jau ti-
ražas tuoj pakilo net iki šešių tūkstančių. Jis tada buvo praleng-
vė, ne tik mūsų žurnalas, bet net ir
dienraštis. Dabar tas tiržas nukrito
daugiau kaip perpus. Pradžioje šis
žurnalas uoliai platino visiems siūly-
tą siūlę ne tik jo administratorius
broliu Petras Kleinas, bet nemaža skaitytojų
JAV bei Kanadoje. Dabar tų platin-
tojų labai pasigendame.

Gal yra dar ir kita priežastis. Pradedami leisti šis žurnalas, skelbėme, kad jo paskirtis – padėti po pasaulį pasklidusiems mūsų tautiečiams lengviau pris-
prasti ir susiorientuoti, pasikei-
tus įprastoms gyvenimo sąly-
goms. Dabar jau prie to naujo
gyvenimo visi pakankamai pri-
pratę, todėl ir tas pirminis žur-
nalo tikslas jau nėra toks aktu-
alus.

NIJOLĖ JANKUTĖ: Vartant žurnalo lapus, galima pastebėti nemažai naujų pavardžių. Atrodo, bendradarbių netrūksta?

KUN. JUOZAS VAIŠNYS: Taip, dabar beveik visos pavar-
dės yra naujos, nes kone visi
bendradarbiai yra iš Lietuvos.
Jeigu jų nebūtų, jau seniai *Laiš-
kų lietuviams* būtų turėję uždar-
tyti, nes nebūtų ko spaus-
dinti. Iš čia dabar mažai kas be-
parašo: vyresnieji paseno, ar
aptingo, o jaunimui lietuviškai
rašyti per sunku.

NIJOLĖ JANKUTĖ: Jūsų ra-
šinių konkursai, kaip ir pats žur-
nalas, jau tikra institucija. Kelni-
ti metai jie skelbiami? Kas juose
dalyvaudavo praity, kas dabar?

KUN. JUOZAS VAIŠNYS: Praityje visi dalyviai būdavo iš
JAV, Kanados ir net iš Aust-
ralijos, o dabar beveik visi iš
Lietuvos. Pirmiau dalyvaudavo
nemaža ir jaunimo, o dabar ir
jaunimas tik iš Lietuvos.

Šie konkursai mums yra tikras
„išganymas“. Jeigu jų nebūtų, tai
ir iš Lietuvos mažiau rašinių be-
gautume. Laimėtojų duodame
ir kuklias premijas. Nutarėme
duoti mažesnes premijas, bet da-
giau, kad būtų galima pradžiū-
ginti kaip galima daugiau kon-
kurso dalyvių. Šiais metais kon-
kursui gavome 77 straipsnius. Iš
jų premijavome 20. Premijoms
išleisdome 1,500 dolerių. Esame
labai dėkingi mecenatams, kurių
vis atsiranda. Taigi be mecenatų
nebūtų konkursų, be konkursų
neturėtume straipsnių, o be

Kun. Juozas Vaišny, SJ.

straipsnių neturėtume *Laiškų lietuviams*.

Dabartinis konkursas jau buvo
triadėsimt septintasis. Jūs pra-
dėjome organizuoti 1960 metais,
kai šventėme *Laiškų lietuviams*
dešimtmetį.

NIJOLĖ JANKUTĖ: Šiais
metais *Laiškų lietuviams* ilust-
ruoti nuostabiai gražiais daili-
ninkės Gražinos Didelės raži-
niais. Šis žurnalas visad pasiū-
mėjo geromis iliustracijomis, sko-
ningu išdėstymu ir įdomiais sky-
riais suskirstytą medžiagą. Kokie
dailininkai ir fotografijos meni-
ninkai puošė ir tebepuošia „Laiš-
kų“ lapus? Kokie yra populiariau-
si žurnalo skyriai?

KUN. JUOZAS VAIŠNYS: Galime džiaugtis, kad turėjome ir
tebeturime gerų menininkų, ku-
rių darbais puošiame ne tik vir-
šelius, bet ir tekstą. Gal labiau-
siai yra prisimintinas jau amži-
nybės iškeliavęs Algirdas Ku-
rauskas, kurio sukurtas žurnalo
pavadinimas su balandžiu, snapu
nešančiu rūtos šakelę, puošė, puo-
šia ir tebepuoš žurnalo viršelius.
Daug yra padėjusių dailininkė
Ada Sutkuvienė ir jos dukra Rasa,
taip pat nemaža dailininkų tiek
iš čia, tiek dabartinių metu ir
iš Lietuvos. Iš fotografijos
menininkų daugiausia esame
pasinaudoję Algimanto Kežio
kūryba.

Pradžioje populiariausi skyriai
buvo Šeima ir Jaunimas, bet da-
bar šiomis temomis nedaug kas
terašo. Kiek tenka girdėti iš skai-
tytojų, dabar jų mėgstami skyriai
yra: Kalba, Šypsuliai, Tėvynėje,
Trumpai... Daugelio, žinoma, la-
bai laukiami ir vertinami rimti
religiniai straipsniai. Daugumas
skaitytojų nepageidauja sunkiai
suprantamų mokslinių rašinių.

NIJOLĖ JANKUTĖ: Ketu-
riasdešimt šešerius metus red-
guoti ir administruoti populiarią
žurnala – retas išsėsimas rekor-
das! Prisimenate brolių Petrą ir
a.a. Aleksandrą Likanderienę, il-
gamečius šio žurnalo administra-
torius. Kaip dabar sekasi neleng-
vas administravimo darbas?

KUN. JUOZAS VAIŠNYS: Sunkiai sekasi. Dabar admi-
nistratorių pareigas eina Aldona
Jurkutė, bet ji tegali šiam darbui
paskirti tik kelias valandas per
savaitę atspėjimu nuo kitų jos
užsiėmimų laiku. Ieškojome ir te-
beieškome asmens šiam darbui,
bet nelengva rasti. Tai labai gerai
žino ir kitų laikraščių bei žurnalo
leidėjai.

NIJOLĖ JANKUTĖ: Artėja
Laiškų lietuviams metinė šventė.
Kokia šių švenčių pradžia? Koks
pasiekimas?

Pirmosios lietuviškos knygos sukaktis

(Atkelta iš 1 pal.)

Lietuvoje – dabartinėje Kalini-
grado srityje. Jei leistų aplin-
kybės, Karaliaučiuje norėtume
pastatyti atminimo ženklą pirmo-
sios prūsijos ir lietuviškos kny-
gos spaustuvininkui Hansui
Weinreichui, o prie Ragainės baž-
nyčios pritvirtinti Martynui Maž-
vydui skirtą paminklinę lentą su
užrašu apie jo čia praleistus me-
tus ir kunigavimą. Mūsų planuo-
se taip pat yra atlikti Ragainės
bažnyčios bei aplinkos tiriamuo-
sius darbus ir ją restauruoti.
Žinoma, tokio projekto įgyvendi-
nimui reikės daugelio metų dar-
bo ir didelių lėšų. Gal mus parem-
tų Vokietijos visuomenė ir įvai-
rūs fondai?

Menininkai ir visuomeninės or-
ganizacijos pateikė nemažą pa-
siūlymų, skirtų senosios knygos
ir jos autorių populiarinimui.
Dailės akademijos profesorius A.
Gurskas sukūrė jubiliejaus leidi-
niams ir dokumentams žymėti
skirtą ženklą, dailininkas B.
Leonavičius – jubiliejinį metų
plakatą, šiuo metu grupė daili-
ninkų organizuoja tarptautinį
ekslibriso konkursą. Ekslibriso
privilomas užrašas „Lietuviškai
knygai – 450“, visa kita – daili-
ninko fantazijos reikalas. Maž-
vydianos tematiką praturtins
jubiliejinis medalis (kuris daili-
ninkas Petras Repšys), moneta,
pašto ženklų serija, mokykliniai
sąsiuviniai, atvirukų serija ir
dokumentinis filmas (režisierius
A. Digimas) apie senosios lietu-
viškos knygos kelią, režisieriaus
Rimo Tumino atnaujintas Jus-
tino Marcinkevičiaus dramos
„Mažvydas“ pastatymas. Labai
svarbu, kad su valstybine komi-
sija bendradarbiauja žymiausi šių
dienų lietuvių menininkai.

Lietuviškos knygos metais pla-
nuojama surengti „Teletą“ moks-
linių konferencijų. Jas ypač inici-
juoja universitetai. Pirmajai
lietuviškai knygai ir jos autoriui
paminėti bus skirtos knygotyri-
ninkų, istorikų ir filologų tarp-
tautinės konferencijos, publi-
kuojami pranešimai. Skatindama
mokslineis, vyriausybė įsteigė
Martyno Mažvydo premiją. Lietu-
vių ir užsienio kalbomis parašyti
darbai premijos komitetui prista-
tomi iki 1996 metų gruodžio 20
dienos, premija įteikiama pirmo-
sios lietuviškos knygos pasi-
rodymo dieną – sausio 8-ąją.

Mes dedame nemažą pastangų,
kad pirmosios lietuviškos knygos
sukaktis peržengtų savo šalies
sienas. Lietuvos nacionalinio
UNESCO komiteto pastangomis,
remiant UNESCO narės Len-
kijai ir Vokietijai, pirmosios

Dr. Domas Kaunas kalba Mažosios Lietuvos Resistorinio sąjūdžio ir Mažosios Lietuvos fondo suvažiavime 1996 m. rugsėjo 2-3 d. Čikagoje, kur jam buvo įteikta Mažosios Lietuvos fondo Vyddano premija.

Vytauto Jasinevičiaus nuotrauka

lietuviškos knygos sukaktis
įtraukta į UNESCO skelbiamą
žymiausių 1996-1997 metų pa-
saulio tautų datų kalendorių. Šis
kuklus įvykis mums turi didelę
reikšmę: žinia apie lietuvišką
knygą UNESCO komunikacijos
priemonėmis skleidžiama visame
pasaulyje, be to, mums suteikia
ma galimybę UNESCO būstinėje
Paryžiuje surengti knygos pa-
rodą. Valstybinė komisija įver-
tino šią galimybę ir pradėjo pa-
rodos rengimo darbus. Jų vykdy-
toja numatyta didžiausios seno-
sios knygos fondus turinti, iš
esmės Martyno Mažvydo ir jo
knygų amžininkė, Vilniaus uni-
versiteto biblioteka. Apie artė-
jančios jubiliejinės datos pa-
žymėjimą tarėmės su kaimyninių
šalių mokslo ir kultūros veike-
jais. Galbūt didžiausią suinte-
resuotumą ir palankumą rodo
lenkai ir vokiečiai. Mūsų autoriai
skaityti pranešimų apie lietuviš-
kos knygos ištakas ir knyginius
ryšius (ypač apie Karaliaučiaus ir
Prūsijos vaidmenį jos istorijoje)
kviečiami į Vokietijos baltistų, is-
torikų, bibliotekininkų ir knygo-
tyrininkų konferencijas. Didelę
tarptautinę konferenciją „Vokie-
čių lietuvių knyginių ryšių prie-
450 metų“ šių metų birželio 12-17
dienomis įvyks Luebeck'e (su iš-
vyka į Martyno Liuterio miestą
Wittenberg'a). Joje dalyvaus net
20 lietuvių – pranešėjų ir Mažo-
sios Lietuvos lietuvių liaudies
dainų ansamblys „Aukuras“ iš
Klaipėdos. Viena iš Vokietijos na-
cionalinių bibliotekų – Berlyno
valstybinė biblioteka pakvietė at-
vežti Lietuvos senosios knygos
parodą. Labai svarbu, kad ji žada
materialiai paremti šios parodos
rengėjų. Suinteresuotą Lietu-
viškos knygos metais organizuo-
jamomis konferencijomis ir
rengimais leidiniai rodo da-
ugelio kitų šalių mokslineis.
Štai Knygotyros mokslo darbų
redaktorių kolegija, laikraštyje
paskelbusi kvietimą dalyvauti
jubiliejiui skirtame tome, sulaukė
kur kas daugiau pasiūlymų, negu
gali jais pasinaudoti. Bendradar-
biavimą su užsieniu plėtosime:
kviečiame ir kviesime mokslineis
konferencijas, teikti savo
darbus Martyno Mažvydo premi-
jai gauti, dailininkus – dalyvauti
ekslibriso konkurse, Lietuvos
bičiulius – atvykti į šventinius
renginius, susipažinti su Lietuvos
kultūros vertybėmis. Jubiliejaus
renginyje yra labai paranki val-
stybės reprezentavimo bei šiuo
metu itin aktualios užduoties –
Lietuvos įvaizdžio pasaulyje
formavimo priemonė.

Tačiau knygos jubiliejus neteka
tikrosios prasmės, jei jis netaps
visos lietuvių tautos ir tų, kurie
šiandien gyvena po Lietuvos
dangum, švente. Iš tikro ją tokia
dar reikia padaryti. Labai pasi-
gendame visuomenės paramos –
dvasinių dalykų užgėdė kasdienio
gyvenimo sunkumai, kilę
del valstybės ekonomikos ne-
stabilios padėties. Valstybinė

komisija šią situaciją gerai
suvokia ir ją atsižvelgia. Kad
sklandžiai vyktų plačiosios
visuomenės švietimas ir informa-
vimas, pradedama bendradar-
biauti su Lietuvos mokyklomis,
bibliotekomis ir muziejais, rašy-
tojų, dailininkų, kompozitorių ir
kitomis kūrybinėmis organizaci-
jomis: numatyti rengti parodas,
koncertus, susitikimus su knygo
autorais, apipavidalintojais,
mokslineis, leidejais ir preky-
bininkais. Daugiau paramos ti-
kimes iš masinių komunikacijos
priemonių – spaudos, televizijos,
radio. Kol kas jos gana pasyvios,
į valstybinės komisijos rengiamas
spaudos konferencijas ateina ne-
daug žurnalistų. Mes labai norė-
tume, kad knygos tema, ypač
1997 metais, būtų labiau aktuali-
zuota. Komisija ragina rodyti ir
rašyti apie Martyną Mažvydą, jo
darbo tęsėjus, lietuviškos knygos
pasaulį nuo jo pradžios iki šių
dienų. Raginame žurnalistus
talon kviešti istorikus, kalbo-
tyrininkus, bibliotekininkus,
knygos dailininkus, visus, kurie
gali pateikti naujų ir įdomių
žinių apie rašytą bei spausdintą
žodį. Taip pat reikia kalbėti
apie kitų Lietuvos tautų – lenkų,
žydų, vokiečių, rusų, baltarusių
knygą, šių tautų kultūrų sankir-
tą Lietuvoje amžių bėgyje.

Nuodėlėje nuo knygos šventės
negali likti lietuvių bendro-
menės, gyvenančios už daber-
tinės Lietuvos valstybės ribų.

Pirmosios lietuviškos knygos 450-ųjų metų sukaktis, sukurta dailininko prof. A. Gursko.

Martyno Mažvydo premijos nuostatai

Patvirtinta: Kultūros mini-
sterijos 1996 m. gruodžio 20 d.
įsakymu Nr. 437 bei Švietimo ir
mokslo ministerijos 1996 m. gru-
odžio 20 d. įsakymu Nr. 1474.

Bendrosios dalis

1. Martyno Mažvydo premija
steigia Lietuvos Respublikos
Kultūros ir Lietuvos Respublikos
Švietimo ir mokslo ministerijos,
skatindamos senosios lietuvių
raštijos mokslinius tyrimus.
2. Martyno Mažvydo premija
teikiama kasmet už reikšmin-
ninio gyvenimo sunkumai, kilę
del valstybės ekonomikos ne-
stabilios padėties. Valstybinė

Problemu neturėtų kilti dėl
kultūros renginių Latvijos, Len-
kijos, Baltarusijos ir Rusijos
lietuviams. Išimtis – Kaliningra-
do sritis. Joje gyvena daugiau
kaip 20,000 lietuvių, tačiau
srities administracija jų tautinių,
ypač kultūros ir švietimo interesų
beveik nepaiso. Ne dėl mūsų
kalbės Lietuvos ir Kaliningrado
srities santykiai dirbtinai poli-
tizuojami ir komplikuojami. Šio
Rusijos anklavo administracija be
atodairės atmeta visas mūsų pa-
stangas konservuoti ir išsaugoti
bet kokius senosios, šėsioliktąjį
amžių siekiančios lietuvių kul-
tūros paveldo paminklus, kurių
čia dar nepaprastai daug. Rezul-
tatų neduoda ir bandymai susi-
tarti dėl Ragainės bažnyčios res-
tauravimo, paminklo Martynui
Mažvydui statymo.

Pastaruoju metu valstybinė
komisija pradėjo gauti laiškų iš
JAV, Kanados ir kitų šalių lietu-
vių bendruomenių. Jų autoriai
teiraujami, kas knygos sukakties
minėjimo organizuos išievojė,
kokie bus renginiai. Tokie kla-
simai mums kiek netikėti. Mes
esame visiškai įsitikinę, kad
prasminga šventę surengti yra
pajėgios pačios Šiaurės Amerikos
lietuvių bendruomenės ir jų
kultūros organizacijos. Tai
patvirtino ir kovo mėnesį į Lie-
tuvą dėl kultūrinio bendradarbia-
vimo plėtotės tartis atvykusi
JAV lietuvių Bendruomenės at-
stovų komisija. Valstybinė ko-
misija pasirengusi padėti. Dėl
bendradarbiavimo sklandumo
reikėtų, kad ir mūsų komisija iš-
vieja deleguotų savo atstovą. O
galbūt ir ne vieną.

Daugeliui iš mūsų neteks daly-
vauti pirmosios lietuviškos kny-
gos 500-ųjų metų šventėje.
Tikiu, kad ji bus kitokia. Tačiau
valstybinė komisija padarys vis-
ką, kad ir artėjanti knygos su-
kaktis taptų svarbiu įvykiu šalies
gyvenime. Ji turi sureikšminti
mūsų dvasines vertybes, labiau
suartinti lietuvių tautos kamieną
su pasaulio lietuvių bendro-
meniu šakomis. Lietuviškos kny-
gos metai atvers ir naujas bend-
ravimo su kaimyninėmis šalimis
bei viso pasaulio Lietuvos biči-
liais galimybes.

(Nukelta į 4 psl.)

„Lietuviškos knygos“ žurnalo 1996 metų balandžio numeris – virtulio plokštys dailininkės Gražinos Didelės.

Ieškant gerovės ir žmogaus praeities nelaisvėje

Vytauto Bubnio naujasis romanas „Žmogus iš tenai“

PETRAS MELNIKAS

Ilgai buvo laukta, kada pasirodys pokomunistinio laikotarpio patikslinti romanai. Po kiek metų? Ar ilgiau reikės laukti? Juk jie ir seniau buvo visuomet laukiami, visą pasirodantys su didesne ar mažesne potekste. Iš tos potekstės Lietuvoj turbūt buvo matoma drąsa, ir išlikusienama, ar dar ilgai reikės laukti brėkstančios išsilaisvinimo dienos.

Potekstės darėsi vis drąsesnės ir buvo matyti, kad kažkas ateina, gal ir laisvė.

Šiandien malonu, kad Vytautas Bubnis po vienuolikos seniau parašytų romanų, po pertraukos, grįžta su aktuali ir įdomiu šiuolaikinio gyvenimo romanu. Tai „Žmogus iš tenai“ (Vilnius: Vaga, 1996) su paslaptingu dailininko R. Oranto viršeliu. Pavaizduotas žmogaus siluetas, sudarytas iš medinės trobos balkių, krūtinėje – langas, lyg į žmogaus širdį.

Kaip aprašoma nepriklausomybės dabartis?

Prie sovietų nebuvo leidžiama objektyviai kalbėti apie praeitį. Bet ar šiandien kalbos ir plepėjimai apie praeitį netapo nesveiku reikiu? Vaikščiojantis po Vilnių pensininkas Danielius Valūnas girdi žmogų šnekančią: „Kai žmogus buvo prispaustas, rodė, ne kam ko, jokių šnekų apie praeitį, jokio akių draskymo, o kas dabar darosi? Sykiais taip rieja, lyg žvėrys iš narvų paleistų“.

Be to, šiandien yra laisvė rašyti ir laikraščius, domėtis visuok. Bet kas atsitinka su tokia nevaržoma, nebalansuojama spauda? „Geriau būtų laikraščio ir rankas neimti. Tiek baisių prirašoma, visokios bjaurasties pridėdama, kad kartais sveika širdis lipa pro burną“ (p. 155). Daugelyje vietų romane pabrėžiama, kad po dainuojančios revoliucijos, nors atėjo laisvė, gyvenimas nepasitaisė, yra blogai ir dabar.

Bet gal dar sunkiau ir pavojingiau buvo priešpadoje. Tų tamšių laikų prisiminimas prasideda, kai Valūnas dailės salone Vilniuje aptinka jaunystės bičiulio tapytą jo senos trobos paveikslą. Šią trobą, apleistą „bakužė samanotą“, jis vėl nori pamatyti.

Vytautas Bubnis

Ji turi beveik magišką trauką. Grįžta pokario represijų atšvaitai, nemalonūs prisiminimai, klausimai, ar jis pakankamai gyvenime padaręs, ir kokia prasmė dabar egzistuoti senam, ligotam sunkioje nepriklausomybės laiko butyje. Visa tai mozaikiškai sulipdyta. Jo trobos rūšys buvo net slapta palaidotas jo brolio, buvusio partizano...

Aplankius, ši jo troba, matyti, visai apleista. Bet, šalia, mūrinuke, gyvena jo ūkininkaujantis

pusbrolis Klemas, prisijungęs keturis Valūno hektarus. Klemui už parduotą „mėsą ir pieną dar nesumokėta nuo pavasario“. Vėluoja mokėti, o žmonės, šaukiami prie darbo, neina, jiems geriau vogti, gerti. Valūnas prašo pinigų. Klemas pyksta:

„– Viena valdžia valstybinius ūkius išdraskė, kita valdžia nuo ūkininkų paskutines kelnes mauna. O tu dabar – pinigų! Kur tie pinigai? Ką man davė tie hekturai?“ (p. 152).

Šalia mažiau svarbių veikėjų, kaip jo žmona Marta, „princesė“ Inga, sena motutė Sabina, Valūnas susitinka ir draugą Voverį, sėkmingai prekiaujantį ir keliaujantį Londoną, Kamary salą, net į Honolulu nusitrenkiantį. Paprašytas tūkstančio litų, Voveris nori „garantijos“ iš Valūno, kad bus sugrąžinta.

Tada šio romano filosofuojantis, padorus herojus, apimtas didelės meilės savo tėviškei, kuri meniskai nutapyta paveikale (kainuojantiame 950 litų) susigundo ir pasielgia neetiškai. Herojus pavagia paveikslą iš dailės salono. Romano pagrindinis herojus, dažnai duodamas pavyzdį kitiems, čia pasidaro netobulu sutvėrimu, praeities atsiminimų vergu – vagim. Kombinuojančiu sau malonumėli, kaip ir jo draugas Voveris, veržlumu, nesiškaištytu su klūtėmis. Tuo šis romanas ir išsiskiria, gale tapdamas detektyviniu, vagystės planavimo, paveikalo slėpimo mezginiu. Gal salono pardavėja geriausiai apibūdina šią vagystę:

– Pastebėjau kokį įspūdį jums darė tas paveikslas. Turbūt kaip gyvenime mes tik vieną tikrą žmogų sutinkame, taip neretai ir vieną tokį paveiklą pamatom, vieną tokį knygą pasikaitom“ (p. 259).

Valūnas labai norėjo to paveiklo, vaizduojančio praeitį. Ir ji pasimė. Ar nevyksta kažkas panašaus iš viso Lietuvos? Įvairūs žmonės ką nori, tą nugybia, nuša, pasiima, lyg savo. Gal Vytautas Bubnis, šiuo romanu, jo pabaiga, atspėjo dabartinį žmogų, jo „man“, svyruojantį tarp gerovės ieškojimo ir savo giliausio noro ir troškimo patenkinimo bet kokiū būdu.

Eilėraščių sunku rašyti

ALEKSANDRAS ŠIDLAUSKAS

Lietuvoje niekuomet netrūko gerų poetų. Sako, būta ir gerų skaitytojų. Deja, šiandien skaitytojų sumažėjo. Pažvelgi į knygynų lentynes ir stebiesi, kodėl užsiguli poezijos knygos. Esama savilaidos šiukšlių, bet yra ver-

tingos lyrikos leidinių. Keista, kad poezija nebesidomi studentai, o lietuviai taip pat kreivomis žvelgia į kiekvieną moderniau eiluojančią žmogų; lyg visi turėtų rašyti sentimentalius posmelius apie tėvynę, berželį ir kiemo svirtį, lyg visi turėtų eiliuoti taip, kaip aušrininkai ar maironininkai darė. Laikas keičia ritmus, laikas panaikina rimą.

Pažvelkime svetur. Sugrįžti į Lietuvą išėjusieji poetai, nemanoma bibliotekėle susidaryti. Ir Lietuvoje vis spausdinami nauji eilėraščių rinkiniai. Čia tirasas didesnis, čia skaitytojas labiau išprusęs, čia gvosios praeities poetinio žodžio šaknys. Čia visi šaltiniai, kurie visuomet maitina eilėraštį. Prieš kiek laiko turėjome progos paskaityti jauno lietuvių, gyvenančio Lenkijoje, eilių. Naujos knygos *Tarp krantų* redaktorius Algis Kalėda rašo: „Sigitas Birgelio eilėraščiai [skirti] būčiai, kuri bando pasiglemžti žmogų ir paversti jį trumpalaikiu reikmių pavaldiniu“. Knyga išspausdinta Punks. Jos tirasas net 3,000 egzempliorių. Dailininkas Jonas Rudzinskis grafiniais piešiniais papildė eilių prasmes, pajavairino knygos turinį. Puotliam leidiniui, apgaubtam baltais viršeliais, lešų nepagailėjo Lenkijos kultūros ir meno ministerija. Ar tai vienkartinis gestas, ar nuosekli leidybos politika? Į tai duos atsakymą rytdiena. Kai i rankas paimi naują knygą, visuomet pirmiausia magia šiaip ją pavartyti. Žinia, bet kuri knyga – dvasios paminklas, kultūros žymuo, atminties saugykla. Pavartai, paskaitinėji, dedi išgytą leidinį į portfelį ir nešiesi poeto kraitį, kurį padovanojo graži pardevėja. Aišku, už kelis litus. Namuose imi i rankas pieštuką ir pradėsi pokalbį su visai nepažintu žmogumi. Džiaugiesi ar

nusiivili, jautiesi vaikštas po naujas žemes ar einas tais patiais nesuartaits dirvonais.

Tarp krantų – talpus leidinys. Aštuoniuose skyriuose nemažas pluoštas eilių, padvelkiančių prisiminimais ir tyrais gamtovaizdžiais. Kas šis autorius? 34 metų eiliuotojas, mokėsis Punks pradžios ir žemės ūkio mokykloje, neakivaizdžiai baigęs Varšuvos žemės ūkio universitetą. Jis dirbo *Aušros* redakcijoje, o šiuo metu yra *Aušros* leidyklos direktorius. Pirmieji eilėraščiai spaudoje pasirodė prieš dešimtą metų. Eilių pluoštelis buvo spausdintas *Poezijos pavasaryje* 1987 metais. Lenkų spaudoje tikėtina taip pat skaitytojas įsidėmėjo šią pavardę. Knyga stora (288 puslapiai). Pažymėtina, kad eilėraščiai gretinami išverstai i lenkų kalbą. Tai vislab dažnėjantis leidybos dalykas, keliantis pagarbą i leidybą, ir redaktoriams. Ir dar tenka priminti, kad pirmoji Sigitas Birgelio knygelė *Tarp durų ir dulkų* 1993 metais buvo išspausdinta Lietuvoje. Kas gi nauja lenkiškoje knygoje? Skaitytojas pajaus vidinį poeto džiaugsmą, apmąstys įvairias mintis, nuoskilas, sudėtingo gyvenimo atspindžius, asmeninę saviraišką. Tie aštuoni skyriai lyg aštuonios giesmės ir atskleidimai. Deja, dažnokai knygos autorius nori būti dirbtinai sudėtingas, tarytum nori panardinti i minčių gelmes, o atsiduri paprastame skiluje ega. Baltosios eilės pa-liudija lenkų poezijos eiliavimo tradicijas; laimei, mūsųose klasikinės eilėrašties dar gyvas, gajus ir ušburiantis. Gaila, kad lenkiškieji poetai (neabejotina, jog esama talentingų kūrėjų) i lietuvių kalbą jau senokai nebevertinami. Poetas Sigitas Birgelis mėgsta intymų pokalbį, jo eilėraščiuose pinasi laiko ir erdvės juostos, as-

Algis Jankas

Rūkų baladė, Nr. 10
(Šventiškieji sužadėjimai)

Sigitas Birgelis

* * *

*Pavasari
– rugiai
skaudžiai man primena
tavo pabučiavimą.*

*Vasarą žiedadulkės
jauais
užpildo tavo nebuvimą.*

*Rudenį –
pjūtis
šaltai nupjauna
tavo rankų šilumą.*

*Žiemą –
atmintis
kartoją
nebūties pasikartojimą.*

* * *
*Kambary, pakvėpusiam vašku,
susėdom mes abu –
aš ir žvakė.*

*Kiek laiko laukėm savęs
lyg stebuklo,
tiek laiko tėjė
ir leidos žodžiai.*

*Lydynys
ašarų ir vaško
krito ant krūtinės,
ant rankų,
ant širdies,
ant seniai jau nunešoto laiko.*

* * *
*Supasi saulė raudonam horizonto lopšy.
Nurausvintais laukais
praeitin leidžiasi
senas Lietuvos kaimas.*

*Amžinybėj ir tyloj
prisiglaudžia žemė Lietuvoj,
prie tėviškos beržų,
prie žagrės išskeltos iš liepos kamblio.*

*Užmiega trobesiai,
kultūros, mezgėjos, staklės.
Kokią užmarštį
jiems paruošė naktis?*

VAKARAS OŽKINIULOSE

*su kibiru grįžta vakaras
pakvimpa pienėm ir pienu
bet tai per gražu kad būtų netikra*

*rudens dvelksmas virš pievos
kur erdvė susispaudžia
i rūką ir paklysta namo*

*kur kalnuotos bažnyčios ir medžiai
apstatyti šilagatviais
norėjau numirti kad grįžtum
(iš ligoninės negrįžtama)*

1992.06.14

* * *

*Vasara kasas tau pina,
ruduo juostomis aprėdo,
pasitinka laukai žuvėdros klykimu
ir palydi liūdesiui, išėjimu,
viltim ir laukimu.*

LAISVĖ

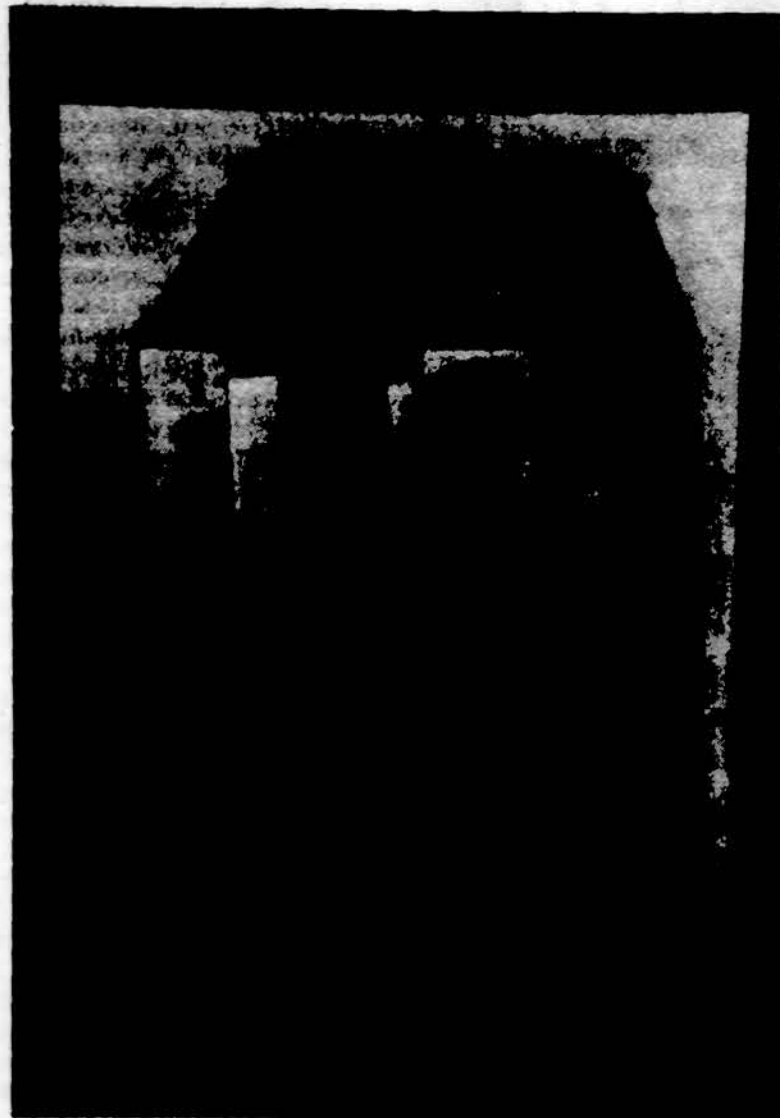
*Tikėjimas baigiasi ten,
kur prasideda gyvenimas.
Kur prasideda gyvenimas –
prasideda realybė –
baigiasi idealai.
Kur prasideda idealai –
prasideda laisvė.
Kur prasideda laisvė –
prasideda apribojimai,
prasideda galvojimas.
O kur prasideda galvojimas –
baigiasi laisvė.*

meninis pasaulio suvokimas jam netrukdo kalbėtis su medžiu, naktimi, laisve, rugiu, žole, saule. Valandos ir horizontai – tai lyg leitmotyvas, lydinčias knygos puslapius.

„Žinau, kad ilgisiu pagelto dienos...“, „išluko džiaugsmas, išskrido paskutiniai čiurlioniški paukščiai.“ „Ant rudensio lėkštes lėkštas vakaras supas...“, „...su draugu ateinu i šermukšnio laiką...“, „Supasi saulė raudonam horizonto lopšy.“, „...ugnis užšaldo naktį...“, „Pirmoj sutiktoji rugiagėlė radau tavo mėlyną šypseną.“, „– Štai taip verta paskrido paskutiniai čiurlioniški paukščiai.“

kuriame poetas jaučiasi laisvas kaip paukštis ir didelis kaip pasaulis. Nelengva poezijoje dabar surasti įtaigią frazę, pažaisi metaforų prasmėmis, pabūti asociacijų laukuose, kai „poezijo“ tvanas (bent mūsųose) bando

(Nukelta i 4 psl.)

Henrikas Natalevičius

„Namas“, 1990
Alieus ant drobės

Iš parodos „Slaptas menas“ (Smuggled Art), vykstiančios Balso Lietuvių kultūros muziejuje, Čikagoje.

Aš verkiau parimus...

Su šios dainos autore Vanda Panavaite-Stankiene kalbasi Julija Gylienė

JULIJA GYLIENĖ: Vandute, nuo tavo sukurto dainos „Aš verkiau parimus“ jau praėjo 53 metai. Poetai rašo, rašo eilėraščius, ir tik vieno kito žodžius girdime dainoje. O tu štai jau visam lietuviškam pasauli išgarsėjai su tuo vienu eilėraščiu. Ar gali papasakoti jo kilmę?

VANDA STANKIENĖ: Esu Vilniaus krašto lietuvaitė, gyvenau Daugeliškyje, o mokiausi Švenčionių mokytojų seminarijoje. Priklausiau literatūros būreliui, kuriam vadovavo seminarijos direktorius Antanas Rinkūnas. Rašydavau tada ir eilėraščius, ir apsakymėlius, bet jų pati nevertinau. Vokiečių okupacijos metais mūsų kariai būdavo siunčiami į frontą, kur ne vienas ir žuvo... Matydavau liūdus atsišveikinimus. O vyresniųjų klasių berniukams net būdavo anksčiau išduodami atestatai, kad galėtų pasislinkti, nes vokiečiai prievarta gaudė į Reicho Darbo tarnybą. Tada ir gimė tas su kariais atsišveikinimo eilėraštis, kurį Savišios dalinių savaitraštis *Karys* išspausdino 1943 metų sausio 16 dienos trečiam numerį.

JULIJA GYLIENĖ: Atrodo, kad tas eilėraštis perėjo ne vieną „redakciją“, — daug kur buvo pavadinamas „Stoviu aš parimus“?

VANDA STANKIENĖ: Minėtam *Kario* numerį tai autentiškai mano žodžiai, o eilėraštis buvo pavadintas „Mano ilgesys“. Tais paties metais jis buvo išspausdintas ir *Ūkininko patarėjo* kalendoriuje, jau vėl su pakeistu vardu „Kai sugrįši (kariui)“. O dainuoti jį pradėjo beveik tuo pačiu metu Žemaitijoje. Vėliau, jau rusų okupacijos laikais, buvusių partizanų pasakojimu, tai tapo viena pirmųjų pogrindžio dainų. Į Ameriką jį atkeliavo gal 1956 metais.

Aš patį pirmą kartą išgirdau Hamilton'e, Kanadoje, kur tuo metu gyvenau. Tai buvo Čiurlio ansamblio koncerte. Programoje ši daina buvo paskelbta kaip „Partizano daina“. Atpažinau savo „Aš verkiau parimus“ ir, žinoma, labai susijaudinau. Maestro Alfonsas Mikulskis paklaustas net nežinojo, kieno tie žodžiai. Vėliau daina pasklido jau su pakeistais žodžiais, tačiau ta pačia liaudies melodija.

JULIJA GYLIENĖ: Labai jautriai atsiliepė apie tą dainą

Vanda Panavaite-Stankienė

Bernardas Brazdžionis 1956 metų balandžio mėnesio *Lietuvių dienose*; „Šis eilėraštis yra labai charakteringas Nepriklausomos Lietuvos laikotarpio lyrikai ir turi puikių, originalių poetinių tėvynės ginti išeinančiam kariui mergaitės jausmo, taip būdingo ir mūsų liaudies dainoje, jis bus patikęs ir šių dienų tėvynės laisvės kovotojams. Rado atgarsį jį ir tremtinių širdyse, ir visi jį mielai dainuoja“.

VANDA STANKIENĖ: O visai nepelnytai susilaukiau priekaištų, kad esą pasisavinau lietuvių partizanės — miško sesės — sukurto žodžius... Aš gi labai dėkinga miško sesėms ir broliams, kad ją dainavo slapčia, tuo skaudžiu tautai metu. Gal dėl to ir norėjau paskelbti tikrąjį originalą ir savo kaip autorės vardą. Juk tas eilėraštis tapo ir jų — partizanų — ir laisvėje gyvenančių tėvynininkų daina...

JULIJA GYLIENĖ: Tu ne tik poetė, bet ir pirmoji lietuvių estrados dainininkė, išleidusi plokšteles. Savo dainomis tu praturtinai ne vieną chorų programą, puotą, susibūrimą.

VANDA STANKIENĖ: Vilniaus krašto lietuviai ypač mylėjo ir myli dainą. Ir aš dainuodavau nuo pat mažų dienų. Vėliau jau ir seminarijos chore, taipgi Lietuvių tautinio ansamblio chore Vokietijoje. O kaip estrados

dainininkė pradėjau pasirodyti Kanadoje lietuvių koncertuose, pokyliuose. Amerikoje su orkestru, moterų trio, kvartetu, etc. Esu įdainavusi tris ilgo grojimo plokšteles, vieną anglų kalba. Kai kurių tų dainų mano pačios sukurto žodžiai.

JULIJA GYLIENĖ: Dažnai pasiklausau tavo kasetių „Sute-

Eilėraščių sunku rašyti

(Atkelta iš 3 psl.)

paskandinti ir skaitytoją ir patį poetą. Sigitas Birgelis vaikšto poezijos ir kasdienybės paribais, bandydamas žodį suaktualinti. Jam tai pavyksta, kai atidžiau įsiklausoma į gamtos ir gyvybės garsus: „Žeme — (kokia tu lieka) lyg sparnas sudžiūvusios pėmės...“ Šalia menkaspasmių pafilosofavimų pasigirsta rimtakalbė, kurioje daug spalvų, įvykių, atminties ir poetizmo. Štai vienas posmas, kuris ryškiai kalba apie nemazą poeto galimybes: „Kalbėk / nors pažadus išblaškė vėjas / ir dargana naktis / viltis sudaužė visiškai“. Gyva, aiški, įtaigi, paprasta.

Nežinia, kuria kryptimi pasuks šis jaunas poetas. Manytina, kad jo žvilgsnis bus skvarbesnis, kad jo žodis bus intensyvesnis ir pagavnesnis savo įvairiopis prasmėmis. Tegul jo eilėse skamba lenkų poezijos atgarsiai ar lietuviški atbalsai, jaunam tiktai mokytis ir mokytis. Prakalbau apie jaunumą ir nustėrau pats sugiedęs — jaunui gali būti ir šešias dešimtis perkopęs kūrėjas, o su sensta ir jaunikiš trisdešimtmetis. Pati poezija kalba, tiesa, ne nuygentais metais, o patirtais išpūdziais, sukaupia išmintimi, įsavinta eilėdara, kuri ne vienam pakiša koją. Ne visuomet ir Sigitui Birgelui pavyksta sutramdyti įsiaiškintus žodį, jam ne visuomet paklūsta frazė, nuotaka, potekstė. Tai augimo sunkumai. „Taip greitai bėga laikas, kad gyventi nespėjau“ — sakytų, bet niekieno nepasakytų. Tokiomis žodžių jungtimis vargu ar nusteibinsi ir prisiviliosi savo skaitytoją. Ypačiai noriu pabrėžti — savo skaitytoją. Kai rašoma vieniems ir kalbama apie viską — poezija tampa bespalve, monotoniška, netgi atgrasia.

Poezijoje auga tie, kurie labai daug dirba. Kuo daugiau iškančiasi save (prie balto popieriaus lapo), tuo mažiau kankinsis skaitytojas.

Nesprendžiu, ar vertimai į lenkų kalbą yra įtaigūs ir sklandūs. Tai galėtų pasakyti kitos sferos

mu garsai“ ir „Ar pameni“. Iš jų man ypač išsiskiria „Perlų žvejų“ arija „Šviesiam take mėnulio“. Nuostabiai suorkestruota, ypač kad reikėjo pritaikyti savo balsui, o jis skamba toks švarus, intymus, jaudinantis. Kas pritarė tau, kokia muzikinė palyda? Jau praėjo nemažai metų, o tas dainas visi myli, jos niekad nenustos skambėjusios. O didžiausia parama tai turbūt buvo tavo vyras ir šeima?

VANDA STANKIENĖ: Muzikinė palyda amerikiečių. „Ar pameni“ visa muzika Vytauto Jančio, tekstai jo brolio B. Jančio, Alės Sidabraitės, Jono Vaičiūno. Dainoms pritarė Petras Čelkys, Bronius Maciukevičius ir Algis Trinkūnas. Idėją šitam užmojui man davė mano vyras Jonas. Jis mane rėmė ir finansiškai, ir moraliai. Nebuvo lengva, nes auginau šeima: du sūnus ir dukrą.

JULIJA GYLIENĖ: Tu — daugiaspalvė menininkė: ir dainavai, ir vaidinai Kanadoje, Vokietijoje, vadovavai tautiniams šokiams, na, ir kūrei gražų humorą: kupletus. Ar nežadi juos surinkti ir paskelbti atskiru kūriniu? Taip reiktų, nes Aloyzo Barono jau seniai neturime.

VANDA STANKIENĖ: Neturiu tų kūrinių, nerinkau jų. Gal dėl to, kad jie buvo daugiau ar mažiau proginiai. O prie Aloyzo Barono humoro gal aš niekada ir neprilygiau.

JULIJA GYLIENĖ: Linkime Tau, Vandute, dar vis šypsis, dainuoti, kurti. Tu turi neeilinį talentą, bet, atrodo, nepakankamai jį vertini. Ačiū tau už nuosirdumą.

specialistas, polonistas. Tai derėtų padaryti. Gero vertėjo rankose posmas gali įgyti naujų prasmų ir kontekstinių niuansų. Kiekvieną knygą į rankas imi su jauduliu. Nenusivyliau šia knyga, nepažėjau ir savo bibliotekos užkaborius, o švelniai priglaudžiau prie kitų lietuviškų poezijos knygų. Tegul jos visos gražiai sugyvena. Kaip tikros sėserys.

Martyno Mažvydo premijos nuostatai

(Atkelta iš 2 psl.)

Martyno Mažvydo premijos skyrimas

5. Martyno Mažvydo premijai gauti gali būti pristatomi Lietuvos ir užsienio pavienių darbų autoriai bei autorių kolektyvai. Jeigu premija skiriama autorių kolektyvui, vertinimo komitetas ją paskirsto po lygiai kiekvienam autoriui.

6. Martyno Mažvydo premijos laureatui kita Martyno Mažvydo premija gali būti skiriama ne anksčiau kaip po penkerių metų.

7. Martyno Mažvydo premija skiriama nepriklausomai nuo kitų gautų premijų.

8. Kandidatus Martyno Mažvydo premijai gauti turi teisę siūlyti kūrybinės sąjungos, mokslo ir studijų įstaigos, bibliotekos ir visuomeninės organizacijos, taip pat patys save darbų autoriai.

9. Kandidatų Martyno Mažvydo premijai gauti pastarųjų penkerių metų darbų lietuvių, vokiečių ir anglų kalba pateikiami vertinimo komitetui ne vėliau kaip iki lapkričio 1 dienos.

10. Kandidatus Martyno Mažvydo premijai gauti atrenka vertinimo komitetas, kurį trejiems metams tvirtina kultūros bei švietimo ir mokslo ministrai bendru įsakymu.

11. Komiteto sudaro 13 narių. Komitetas renka pirmininką ir sekretorių slapto balsavimu paprasta balsų dauguma.

12. Komiteto nariai gali būti skiriami Kultūros bei švietimo ir mokslo ministerijų darbuotojai, kūrybinių sąjungų, mokslo ir studijų įstaigų, bibliotekų ir

Boston'o skautai po spektaklio „Pelenė“ kovo 10 dieną Boston'o Lietuvių klube.

B. Žiaugrienės nuotrauka

„Pelenė“ ir, deja, gaisras Boston'o Lietuvių klube

RIMA GIRNIUVIENĖ

Šiais metais Boston'o lietuvių skautų metinė Kaziuko mugė kovo 10 dieną prasidėjo kaip ir kasmet — puošniai ir triukšmingai, su visa skautų atributika, gausiomis savos gamybos prekėmis. Visus pradžiugino jau tradicija tapęs skautų spektaklis — šiais metais tai buvo „Pelenė“ („Cinderella“). Malonu akiai buvo matyti puošnius rūbus, girdėti šmaikštų tekstą, matyti gerai surepetuotą vaikų skautų vaidybą, ypač ryškiai pamotės ir jos keturių (!) dukterų penketuko, kurias vaidino Loretta ir Andželika Karakaitytės. Nomedą Girniūtę, Kristina Lingertaitę ir Dainą Žiaugraitę. Karaliai ir Pelene vaidino V. Adomkaitis ir L. Žiaugraitė. Visus nustebino ir net pritraukė milžiniška Dariaus skautų būrelio padaryta karieta, teisingiau — automobilis, kuris vos vos įtilpo, norėdamas prava-

žiuoti tarp dviejų salėje stovinčių kėdžių eilių ir atvežti Pelenę „rūmų puotą“.

Po spektaklio visi skaniai pasivaikino lietuviškais pietumis — kugeliu, dešromis, kopūstais ir t.t. Tai buvo linksmoji Kaziuko mugės dalis. Liūdnoji — kad mugę pasibaigė klubo gaisras. Dekui Dievui, gaisras buvo laiku pastebėtas ir užgesintas, nekilo panika ir nebuvo žmonių aukų (niekas neužduso nuo dūmų ir nebuvo minios suspaustas, nors salėje buvo liķe arti šimto suaugusių ir vaikų), bet tai padarė nemažą žalą Boston'o Lietuvių piliečių klubui — ir moralinę, ir materialinę. Materialinę — kad reikės atstatyti gaisro padarinius. Gesinant klubas buvo užplintas vandenių nuo ketvirtos aukšto iki rūsiu. Moralinę — kad klubas dabar negalės kurį laiką normaliai veikti.

Apibendrinant kas įvyko, pasakyčiau: belieka džiaugtis, kad nebuvo aukų — nei vaikų, nei suau-

gusių — ko gaisro metu labai galima buvo tikėtis. Gerai, kad mes nepuolėme į paniką ir nesuspaudėme vienas kito.

Viso to įvyko deka mes, Bostono lietuvių bendruomenė, sugėbėjome atsistoti tos dienos televizijos žiniose ir kitos dienos laikraščių puslapiuose (nors ir su šiek tiek pakeista informacija, pavyzdžiui, minėta panikos apimti, klykiantys žmonės, ko išties nebuvo).

Tas įvykis lyg ir suartino klubo narius, ir vėliausiame susirinkime jų buvo daugiau nei tikėtasi. Gaisro priežastys iki šiol nėra išaiškintos, dar tebevysta tyrimai.

Ką gi, mums, Boston'o lietuviams, turbūt belieka ramiai ir nuosekliai vėl rinkti pinigų Boston'o Lietuvių piliečių klubo remontui ir jo patalpų atstatymui.

Jeigu prie to norėtų prisidėti ir kitų miestų lietuvių bendruomenės, štai bostoniškų kreipimasis į savo galimus rėmėjus:

Mes, South Boston Lietuvių piliečių draugijos valdybos direktoriai, rašome Jums nelaimingas naujienas. Sekmadienį, kovo 10, 1996, įvyko gaisras ketvirtame aukšte mūsų pastato, per metinę „Kaziuko mugę“. Šis gaisras padarė daug nuostolių pastatui, daugiau nuo dūmų ir vandens, negu nuo paties gaisro. Mes galime patvirtinti, kad teks visą stogą naujai dengti. Trečio aukšto salė turės būti visiškai remontuota. Antro aukšto raktinės taip pat reikalaus remonto. Dauguma langų trečiame ir ketvirtame aukšte turės būti pakeisti. Priemenės ir laiptai reikalaus darbo. Dujų šildymo sistema yra skylėta ir varva, ir, galimas daiktas, kad turės būti pakeista. Dar neaišku, kiek laiko ir pinigų pareikalaus atstatymas. Mes aiškinamės su apdraudos kompanija ir restauravimo specialistais. Esame tikri, kad teks gaisro apsaugos ir vandens gesinimo sistemas įvesti. Detalės nėra žinomos.

Mūsų pastatas senas. Remontas reikalaus daugiau lėšų, negu apdrauda mums mokės už atstatymą, pagal apsaugos reikalavimus. Mes labai prašome kiekvieno iš Jūsų finansinės paramos, pagal išgalę. Jeigu nesurinksim užtektinai pinigų, galime būti priversti pastato duris užrakinti visam laikui. Mes steigiamie „Atstatymo fondą“. Turėsime graviruotą plakatą su visų rėmėjų pavardėmis, pagal šias kategorijas: Gintaro, aukojant daugiau negu 1,000 dolerių, Platinos, aukojant 1,000 dolerių, Aukso, aukojant 500 dolerių, sidabro, aukojant 250 dolerių, ir Bronzos, aukojant 100 dolerių. Aukas galima siųsti: SBLCA Building Fund, c/o TAUPA Lithuanian FCU, P.O. Box 95, South Boston, Massachusetts 02127. Tikimės, kad Jūs mums padėsite ir neleisite šiai taip ilgai gyvavusiai JAV Rytų pakraščio lietuviškai institucijai dabar nelamai užsidaryti.

Regina Baika Pirmininkė ir SBLCA valdybos direktoriai

Aš verkiau parimus tarpoartėj darželio,
Kai paspaudęs ranką tyliai išėjai —
Ašarom sidabro verkė rūtos žalios,
Verkė ūkanose skęsdami laukai.

Kas paklaus: „Kodėl tau ašaros taip rieda?“
Kas man, ruvinant rūtas, padėk Die' sakys?
Kas akis manąsias atras lino žiede,
Kas, o kas? O kas gi? — Neramu širdy.

Lengvai mėtė šivą staklės ažuolines,
Tiesias plonias gijas taip margai margai...
Rankšluostin įaudžiui: „Lietuva, Tėvyne,
Tu didvyrių žemė, mes — tavę vaikai“.

Kada mūs žemėlė bus nuo kraujo soti,
Ir kada sugrįši tu su žirgeliais,
Atnešiu vandens tau moliniam grotų,
Duosiu nusilūostyt rankšluostius dailiu.